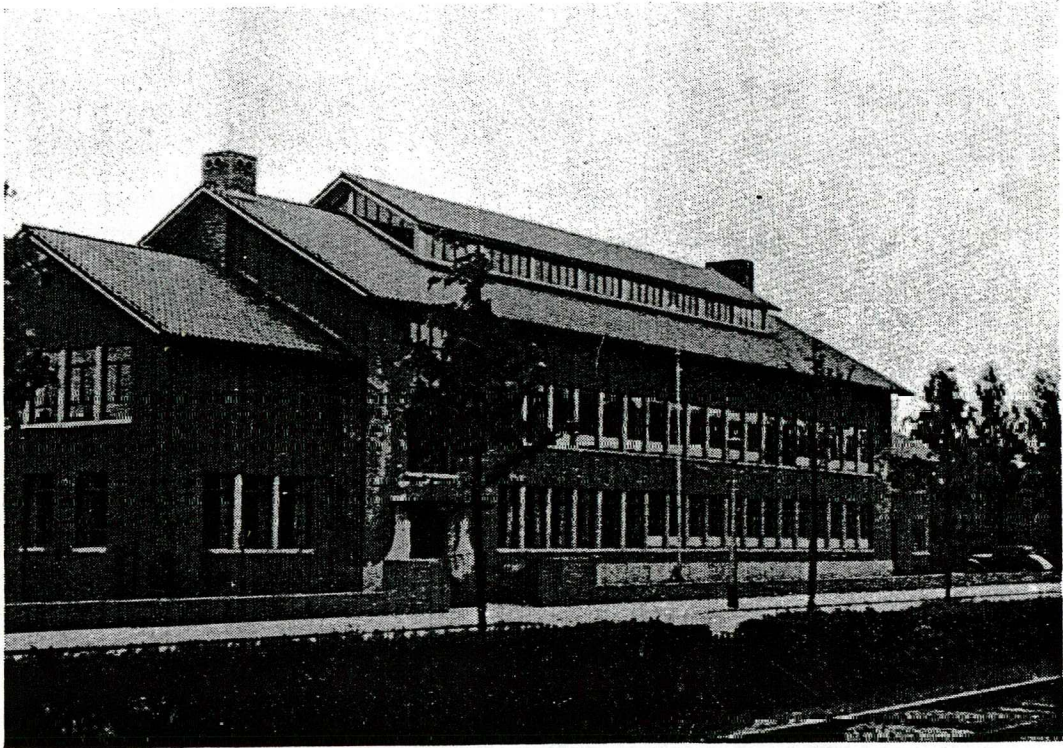

Opening gebouw 21 juni 1941

**INSTITUUT
VOOR PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE
GEVESTIGD TE LEIDEN**

1941
**H. E. STENFERT KROESE'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ N.V.
LEIDEN**

BESTUUR

Dagelijksch Bestuur

Dr. C. VAN DEN BERG, Directeur-Generaal van de Volksgezondheid, Voorzitter van het Prophylaxefonds, *Voorzitter*

Prof. Dr. J. VAN DER HOEVE, namens de Medische Faculteit te Leiden, *Plaatsvervangend Voorzitter*

Prof. Mr. J. ORANJE, Hoogleraar aan de Vrije Universiteit, *Secretaris*

Mr. B. C. SLOTEMAKER, Secretaris van het Verbond van Nederlandsche Werkgevers, lid van het Prophylaxefonds, *Plaatsvervangend Secretaris*

Dr. L. G. KORTENHORST, Secretaris van de Algemeene Katholieke Werkgeversvereniging, lid van het Prophylaxefonds, *Penningmeester*

J. DE BRUIN, Bestuurslid der Afd. Rotterdam van den Nederlandschen Chr. Arbeidersbond, lid van het Prophylaxefonds, *Plaatsvervangend Penningmeester.*

Dr. C. BANNING, Geneeskundig Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid.

Dr. F. O. BRUYNING, Directeur van het Consultatiebureau voor t.b.c. te Dordrecht.

Prof. Dr. E. GORTER, Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Leiden.

Dr. Ir. A. H. W. HACKE, Directeur-Generaal van den Arbeid.

Prof. Dr. H. W. JULIUS, namens de Medische Faculteit te Utrecht.

Prof. Dr. G. KAPSENBERG, namens de Medische Faculteit te Groningen.

Vacature. (Medische Faculteit te Amsterdam).

Directeur :

J. P. BIJL.

RAAD VAN ADVIES

Prof. Dr. E. GORTER, *Voorzitter.*

Prof. Dr. J. VAN DER HOEVE,
Plaatsvervangend Voorzitter.

Dr. C. BANNING.

Prof. Dr. H. W. JULIUS.

Prof. Dr. G. KAPSENBERG.

} Tevens
leden
van het
Bestuur.

Prof. Dr. H. C. L. E. BERGER.

Prof. Dr. L. DE BLIECK.

Prof. Dr. S. TH. BOK.

Prof. Dr. J. G. G. BORST.

Dr. G. C. E. BURGER.

Prof. Dr. H. T. DEELMAN.

Prof. Dr. P. C. FLU.

Prof. Dr. L. VAN DER HORST.

P. A. VAN LUYT.

Prof. C. F. VAN OYEN.

Prof. Dr. J. G. REMIJNSE.

Prof. Dr. H. C. RÜMKE.

Dr. J. SIEGENBEEK VAN HEUKELOM.

S. TACONIS.

Dr. W. AEG. TIMMERMAN.

A. H. v. D. VELDE.

Mr. H. K. VERSTEEG.

Secretaris :

Dr. D. K. RIJKELS.

INSTITUUT VOOR PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE GEVESTIGD TE LEIDEN

De tijden zijn er niet naar om het nieuwe gebouw van het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde met een plechtigheid, laat staan met feestelijkheden, in te wijden. Een mijlpaal op den levensweg, ook van een Instituut, noodigt evenwel, als van zelf, uit een oogenblik stil te staan om den blik nog eens naar achter, maar vooral naar voren te richten, teneinde ons duidelijk te realiseeren welke taak verricht moet worden.

PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE

De praeventieve geneeskunde heeft zich in de laatste deceniën als afzonderlijk onderdeel der medische wetenschap ontwikkeld. Evenals de hygiëne spoort de praeventieve geneeskunde de oorzaak van ziekte en sterfte op en geeft de middelen aan om ziekte te voorkomen en sterfte uit te stellen. Het woord „ziekte” moet daarbij in ruimen zin worden opgevat en heeft niet alleen betrekking op het lichaam, maar ook op de psyche, het duidt zoowel op kleine stoornissen van het algemeene welbehagen als op ernstige lichamelijke of geestelijke afwijkingen.

De praeventieve geneeskunde omvat evenwel een eenigszins ander arbeidsveld dan de hygiëne; zij plaatst het individu in het centrum. Meer dan de hygiëne vraagt zij welke maatregelen t. o. v. een bepaald individu, resp. groep van individuen, genomen moeten worden om ziekte te voorkòmen, of om het voortwoekeren van een lichamelijk of geestelijk lijden tegen te gaan. Zij zal, meer nog dan de hygiëne, steeds moeten samenwerken met de kliniek en met de sociale geneeskunde.

De praeventieve geneeskunde kan zich toeleggen op het voorkòmen van bepaalde ziekten, dan wel op het voorkòmen van ziekten bij bepaalde groepen der bevolking. Zoo kan de

praeventief-geneeskundige zich de bestrijding der tuberculose of van kanker of van geestesziekten tot taak kiezen, hij kan zich evenwel ook wijden aan het voorkòmen van ziekten bij zuigelingen of bij schoolkinderen of bij arbeiders in bepaalde industrieën.

De daadwerkelijke bijstand, die verleend wordt, kan centraal, van Overheidswege, geregeld worden, hij kan evenwel ook aan het particulier initiatief worden overgelaten. De ontwikkelingsgang der praeventieve geneeskunde in Nederland is vrijwel geheel aan het particulier initiatief, zij het met leiding van de Overheid, te danken. De preventie van ziekten bij zuigelingen, zoowel als de bestrijding van tuberculose en kanker, de schoolvoeding, zoowel als de strijd tegen den alcohol, alles is in ons land aan het particulier initiatief te danken. En wanneer wij dan zien, dat het sterftecijfer in Nederland in 1939: 8,6 ‰ bedroeg, lager dan in eenig land ter wereld, ligt het voor de hand een causaal verband te zoeken tusschen deze geringe sterfte en de wijze, waarop de praeventieve geneeskunde in ons land werkt. Het is à priori aan te nemen, dat praeventief geneeskundige maatregelen, die van hooger hand bevolen worden, minder goed ter harte genomen worden dan die welke vrijwillig en uit overtuiging opgevolgd worden. Een zeker peil van ontwikkeling en beschaving der bevolking is daartoe natuurlijk een vereischte.

In Nederland heeft het particuliere initiatief nog een bijzonder karakter. De levens- en wereldbeschouwingen, die in onze bevolking bestaan, werken door ook op het terrein van het organisatiewezen en men kan zich voorstellen, dat raadgevingen en steun bij dreigende ziekten vooral gewaardeerd worden indien deze komen van gelijkgezinden, die meer dan anderen de individueele moeilijkheden en zorgen aanvoelen.

Het zou onmogelijk zijn in een kort bestek alle stichtingen, vereenigingen, commissies te noemen, die in ons land op praeventief geneeskundig gebied werkzaam zijn en een overzicht te geven van den arbeid, die zij verrichten. De tentoonstelling, die tijdens de opening van het nieuwe gebouw in de museumzaal gehouden zal worden, geeft een indruk van de verscheidenheid

der organisaties en de veelheid van hun werk, maar niet meer dan een indruk. Wel moet hier nader omschreven worden de taak, die het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te vervullen heeft.

HET INSTITUUT VOOR PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE

De taak van het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde

Welke is de taak, die het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde, als zelfstandige stichting te midden van al die organisaties, heeft te vervullen?

Het antwoord kan luiden, dat het een centrum wil zijn, waar alles wat zich met praeventieve geneeskunde bezig houdt, samenkomt. Niet een soort mantelstichting, verre van dien! Maar een plaats, waar men inlichtingen kan inwinnen over allerlei vraagstukken de hygiëne betreffende, waar vergaderingen gehouden kunnen worden van commissies, werkzaam op het uitgebreide terrein der gezondheidsleer, waar allengs een bibliotheek, een archief, een museum ontstaan zullen, betrekking hebbende op de praeventieve geneeskunde.

Deze taak is dus min of meer passief. Daarnaast zal het Instituut hoe langer hoe meer een centrum worden waar actief meegewerkt wordt aan den opbouw der praeventieve geneeskunde. Het zal research-werk verrichten, onderwijs en voorlichting geven en het zal ook kunnen meewerken aan praktische toepassing der middelen om ziekte te voorkòmen.

De bestudeering van nieuwe vraagstukken geschiedt gedeeltelijk in laboratoria, gedeeltelijk in „the field”, gedeeltelijk in de studeerkamer, waar statistieken worden samengesteld en elders verkregen gegevens worden uitgewerkt. Wat dit research-werk betreft gaat het Instituut, dank zij de in 1939 door het Prophylaxefonds tot stand gebrachte reorganisatie, een nieuw tijdperk tegemoet. Ook al zal het zich vooral aan de bedrijfs-hygiëne en aan het voorkòmen van beroepsziekten wijden, onderzoeken op het geheele gebied der praeventieve geneeskunde zullen toch tot zijn wetenschappelijken opdracht moeten

gerekend worden. De hygiëne van den arbeid, zoowel als die van de kleding, de immuniteitsleer, zoowel als de genetica liggen op zijn weg.

Een dergelijke veelomvattende taak kan moeilijk in een laboratorium van bescheiden afmetingen verricht worden. De hygiënist, die een vraagstuk, de beroepshygiëne betreffende, wil onderzoeken zal verstandig doen de samenwerking met andere hygiënisten en andere laboratoria in te roepen. Hij zal in overleg met fabrikanten en in collaboratie met fabrieksartsen ter plaatse zijn gegevens moeten verzamelen. Het research-werk zal dus niet tot het gebouw aan den Wassenaarscheweg te Leiden beperkt zijn, het zal zich over het geheele land uitbreiden; het Instituut kan daarbij de schakel tusschen de verschillende onderzoekers vormen, het zal coördineerend, stimuleerend en, dank zij het Prophylaxefonds, zoo noodig ook subsidiëerend werken.

Evenals tot nu toe zal het Instituut in de toekomst onderwijs geven, cursussen organiseeren voor artsen en studenten, zoowel als voor niet-medici, die zich op eenig terrein der praeventieve geneeskunde bewegen.

Ook met betrekking tot de practische toepassing der praeventieve geneeskunde kan het Instituut hulp verleenen al zal dit wellicht slechts op bescheiden schaal mogelijk zijn.

De organisatie van het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde

De boven omschreven taak van het Instituut was reeds in 1929 in algemeene trekken door de oprichters omschreven. De werkzaamheden van het Instituut hebben ook volgens deze lijnen plaats gevonden. Twee factoren hebben zijn ontwikkeling evenwel tegengehouden: de huisvesting en de financiën. Thans is hierin verandering gekomen dank zij het Prophylaxefonds.

Volgens art. 125 van de Ziektewet moeten de gelden, die de Raden van Arbeid en de erkende bedrijfsverenigingen verplicht zijn in het fonds te storten, bestemd worden tot het nemen of bevorderen van maatregelen, welke strekken om ziekte van ingevolge deze wet verzekerde personen, te voorkòmen, of welke de geneeskundige behandeling ten goede komen. De doelstelling

van het Prophylaxefonds en die van het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde loopen dus vrijwel parallel en het Prophylaxefonds, dat jarenlang het voortbestaan van het Instituut heeft mogelijk gemaakt, is er, na nauwgezette bestudeering van de daaraan verbonden moeilijkheden, in 1939 toe overgegaan het Instituut te reorganiseeren en als het ware tot een instrument van dat fonds te maken.

De hierachter afgedrukte nieuwe statuten geven de tegenwoordige organisatie weer. Daaruit blijkt, dat de leiding van de stichting berust in handen van een door het Prophylaxefonds benoemd bestuur. De samenstelling van het Bestuur weerspiegelt de veelzijdigheid van de taak van het Instituut. Een ruime plaats erin is toegekend aan het Bestuur van het Prophylaxefonds, eenerzijds als zijnde de instantie, die verantwoordelijk is voor de wijze, waarop de gelden van het fonds besteed worden, anderzijds als vertegenwoordiger van het bedrijfsleven. Ten einde het wetenschappelijk peil der stichting en het contact met de universiteiten te verzekeren worden vertegenwoordigers van de universiteiten in het Bestuur benoemd. De noodzakelijke samenwerking met de diensten der Volksgezondheid en der Arbeidsinspectie wordt bereikt doordat ook van die diensten vertegenwoordigers in het Bestuur zijn.

De talrijke vraagstukken van zeer verschillenden aard, die geregeld aan de orde zijn, maken het gewenscht, dat Bestuur zoowel als Directeur raad en voorlichting kunnen inwinnen bij deskundigen op het terrein der praeventieve geneeskunde. De leden van dezen Raad van Advies worden op voorstel van het Bestuur door het Bestuur van het Prophylaxefonds benoemd.

De werkzaamheden van het Instituut vereischen geregeld overleg met Overheids- en particuliere instanties, hopelijk spoedig ook weer van internationalen aard. Dit contact komt eensdeels tot stand doordat Bestuur en Raad van Advies zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van onderscheiden maatschappelijke en wetenschappelijke kringen, anderdeels doordat Directeur en leden van den staf zitting hebben in commissies, vereenigingen enz. werkzaam op het terrein der praeventieve

geneeskunde. Een probleem, b.v. op het gebied der bedrijfs-hygiëne, dat het Instituut in studie wil nemen, kan dus door deze onderlinge samenwerking nauwkeurig van alle kanten bekeken worden voordat de onderzoeken georganiseerd worden.

Het werk wordt gedeeltelijk verricht door het personeel van het Instituut, gedeeltelijk door anderen, in overleg of onder leiding van het Instituut; het wordt voor een deel verricht in het gebouw van het Instituut, voor een deel elders.

Bij de organisatie van het Instituut is er naar gestreefd een nauw verband tusschen Bestuur, Raad van Advies en Directeur te leggen. Zoo is bepaald dat, behoudens in bijzondere gevallen, de Directeur de vergaderingen van beide colleges bijwoont. Hij kan daardoor geregeld inlichtingen verstrekken en is zijnerzijds steeds op de hoogte van de opvattingen, die bij Bestuur en Raad heerschen. De jaarlijksche begrooting van inkomsten en uitgaven, die het Bestuur bij het Prophylaxefonds indient, wordt opgesteld in overleg met den Directeur. Deze raamt de uitgaven op grond van de onderzoeken en werkzaamheden, die hij zich voorstelt te verrichten. Dit werkprogramma maakt hij evenwel weer op in overleg met den Voorzitter van den Raad van Advies, die daarover den Raad hoort.

Het is natuurlijk niet mogelijk de werkzaamheden een jaar vooruit nauwkeurig uit te stippelen. Vele en velerlei onderzoeken, binnen zoowel als buiten het gebouw van het Instituut, kunnen in den loop van een jaar noodig blijken. Bovendien zijn er werkzaamheden op praeventief geneeskundig terrein te verrichten, die niet door of onder leiding van het Instituut verricht worden, maar die het Instituut toch gaarne wil stimuleeren en gesubsidiëren. De begrooting kent voor die verschillende werkzaamheden een afzonderlijke post: subsidies. De Directeur mag hierover evenwel niet beschikken zonder toestemming van den Voorzitter van den Raad van Advies of in hooger beroep van het Bestuur. Zelfs is de mogelijkheid onder de oogen gezien, dat de Raad van Advies of de Directeur het gewenscht vindt, dat werkzaamheden verricht of gesubsidiëerd worden, die niet uit de posten

der begrooting betaald kunnen worden. Beide kunnen dan, maar niet buiten elkaar om, voorstellen tot het Bestuur richten.

De werkzaamheden, die in een afgelopen kalenderjaar verricht zijn, worden door den Directeur in een aan den Secretaris van het Bestuur uit te brengen jaarverslag beschreven. Zijnerzijds brengt de Secretaris een jaarverslag aan het Bestuur uit. De Penningmeester dient jaarlijks de rekening en verantwoording bij het Bestuur in.

De band tusschen Prophylaxefonds en Instituut is van velerlei aard. Het Instituut is een instrument van het Prophylaxefonds, dat zijn bestuur benoemt, zijn begrooting vaststelt, zijn rekening van inkomsten en uitgaven goedkeurt. De band tusschen Fonds en Instituut heeft een persoonlijk karakter, doordat tenminste 5 der leden van het Bestuur tevens lid van het Bestuur van het Prophylaxefonds moeten zijn. Zijnerzijds heeft het Prophylaxefonds in de collaboratie van Bestuur van het Instituut, Raad van Advies en Directeur, weer zekerheid, dat niet dan na ampele en deskundige overweging gelden worden aangevraagd.

De organisatie van het Instituut is bovendien van dien aard, dat het de aangewezen adviseur van het Prophylaxefonds is. Teneinde te voorkomen, dat onafhankelijk van elkaar het Prophylaxefonds zoowel als het Instituut voor een en hetzelfde doel subsidie verleent, geeft de Directeur het Bestuur van het Prophylaxefonds kennis van verleende subsidies of geweigerde aanvragen, terwijl omgekeerd de Directeur dergelijke mededeelingen van het Prophylaxefonds ontvangt. Het Prophylaxefonds kan van het Instituut steeds deskundige adviezen ontvangen omtrent het verlenen van subsidies voor praeventief-geneeskundige doeleinden; het Instituut is bevoegd het Prophylaxefonds te wijzen op de wenschelijkheid van het verlenen van bepaalde subsidies.

LIGGING DER GEBOUWEN

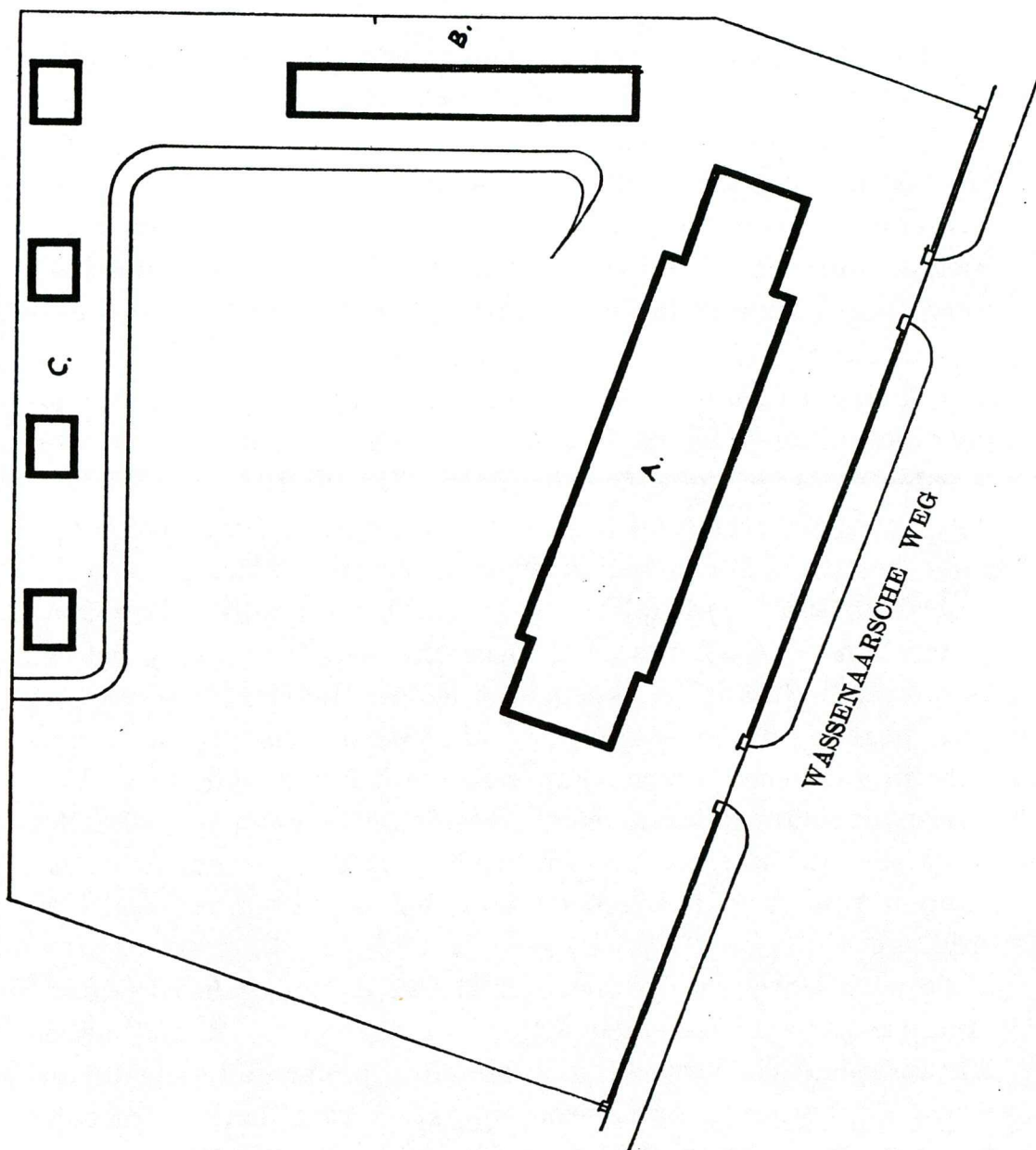

Fig. 1.

A. Hoofdgebouw. B. Groot dierstal. C. Kleine dierstallen.

Het gebouw van het Instituut.

De taak, die het Instituut te vervullen heeft vindt weer-
spiegeling in zijn nieuwe huisvesting, die dank zij het Prophy-
laxefonds is tot stand gekomen.

Een gedeelte van het hoofdgebouw is bestemd voor algemeene

werkzaamheden. Hier vindt men gelegenheid voor groote en kleine vergaderingen. De bestuurskamer, die ook als kleine vergaderzaal dienst mag doen, is voor 15 personen ingericht, de voordrachtenzaal kan 40 personen bevatten, terwijl in het museum voor 100 personen plaats is om te vergaderen. Vereenigingen, commissies, besturen, werkzaam op het gebied der praeventieve geneeskunde kunnen dus hun vergaderingen in het Instituut te Leiden houden. Aan de voordrachtenzaal grenst een kleine cantine, waar hopelijk spoedig thee en koffie geschonken kan worden. De bestuurs- en voordrachtenkamers worden kunstmatig geventileerd, zoodat de tijd, waarin weer sigaren en sigaretten ad libitum te verkrijgen zijn, zonder angst voor bedorven lucht tegemoet gezien kan worden.

Als centrum, waar allerlei gegevens betreffende praeventieve geneeskunde te vinden zijn, beschikt het Instituut over een bibliotheek. Het is te hopen, dat iedere Nederlander, die over een praeventief-geneeskundig onderwerp schrijft, niet verzuimen zal een overdruk aan het Instituut te zenden.

Een museum zal zich eerst geleidelijk kunnen ontwikkelen, maar de museumzaal kan nu reeds gebruikt worden voor het houden van vergaderingen en voor het inrichten van tentoonstellingen.

Te verwachten is, dat het aantal cursussen, die het Instituut organiseert, zal toenemen. Hiervoor is noodig, dat films en lantaarnplaatjes betrekking hebbende op verschillende onderwerpen in het archief aanwezig zijn. Het aantal lantaarnplaatjes bedraagt thans bijna 500 en breidt zich snel uit. Ook lantaarnplaatjes van andere inrichtingen worden in het Instituut in depôt genomen. Een filmapparaat is aanwezig, zoodat begonnen kan worden met het opnemen van films. Lantaarnplaatjes en films, zoowel als projectielantaarn kunnen uitgeleend worden.

Het laboratorium heeft drie afdeelingen resp. onderafdeelingen, n.l. voor bacteriologie, voor hygiëne en arbeidsphysiologie, en voor genetica.

Als algemeene stelregel is aangenomen om aan kleine vertrekken de voorkeur te geven boven groote. Groote lokalen zijn duur in gebruik; zijn er veel laboranten dan hinderen zij

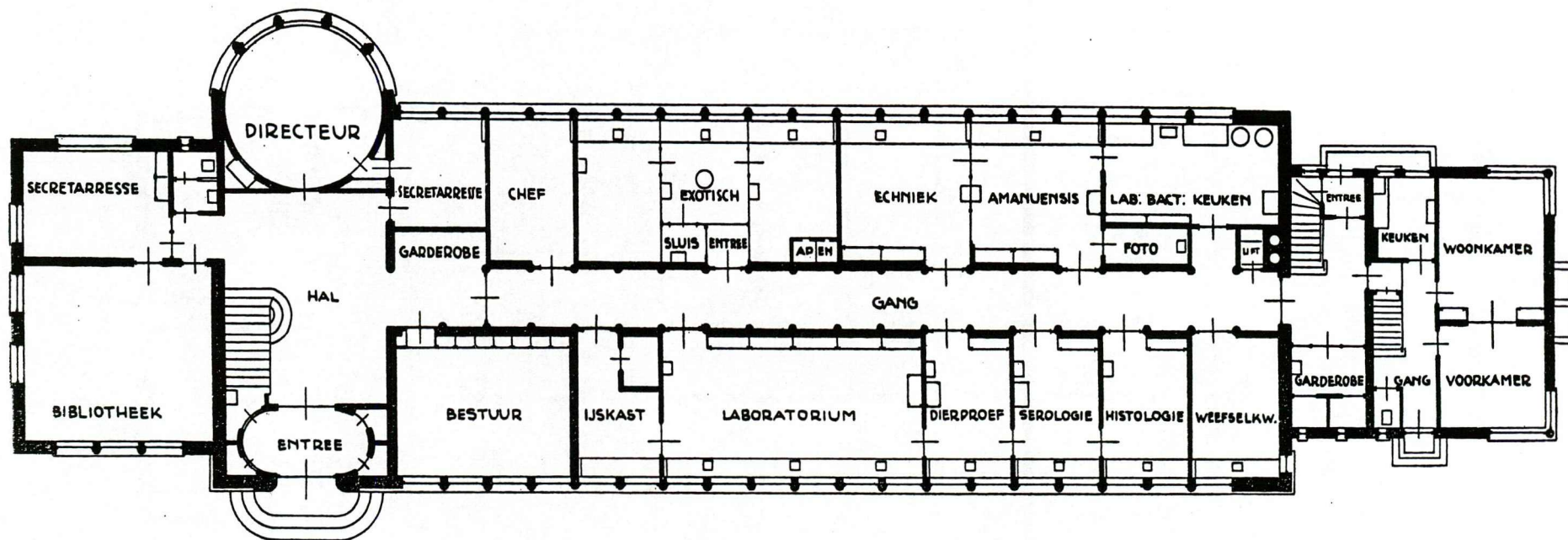

Fig. 2. Hoofgebouw, begane grond.

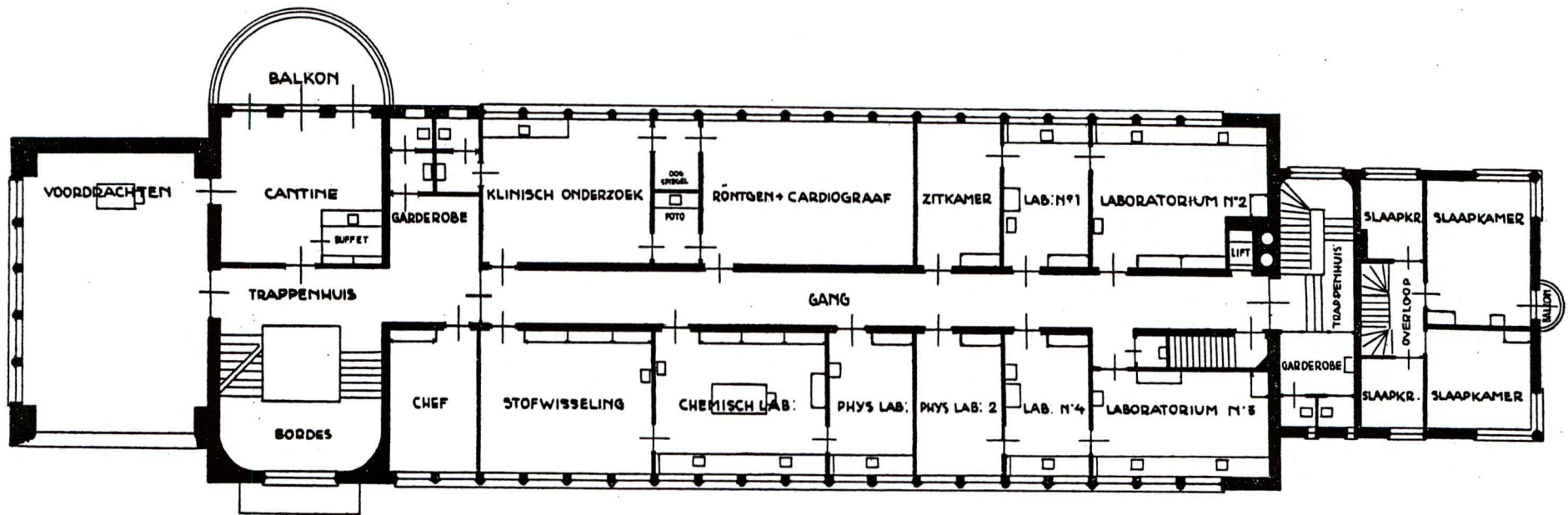

Fig. 3. Hoofdgebouw, 1ste verdieping.

elkaar, zijn er weinig dan ontstaat geen werksfeer. Teneinde te voorkomen, dat men zich in de kleine kamers opgesloten zou gevoelen, zijn zij door deuren onderling verbonden. De diepte van alle vertrekken is 4.60 M. De kleinste zijn 2 traveeën van 1.50 M breed, de grootste laboratoriumkamer beslaat 6 traveeën.

In de benedenverdieping van het laboratorium vindt men een reeks vertrekken, die onderling door deuren verbonden zijn: kamer voor ijskasten, bacteriologisch laboratorium, kamers voor serologie, voor histologie en voor dierproeven. Een afzonderlijk vertrek is voor weefselkweek en een afzonderlijk laboratorium is voor exotische ziekten bestemd. Drie lokalen zijn ten dienste van den amanuensis: een ruw laboratorium, een rein laboratorium en een werkplaats voor het maken van instrumenten.

Op de eerste verdieping vindt men het hygiënisch laboratorium, waar de onderzoekingen over arbeidsphysiologie verricht worden. Het bestaat uit een kamer voor klinisch onderzoek met bijbehorende oogspiegelkamer, een röntgenkamer, een kamer voor bepaling van metabolisme, het maken van electrocardiogrammen enz., een chemisch en een physisch laboratorium. Verder zijn er op die verdieping drie vertrekken voor den geneticus en eveneens een paar voor volontairs, die eenigen tijd in het Instituut willen werken.

Op het terrein van het Instituut zijn 5 dierstallen. Een groote stal met vele kleine vertrekjes wordt gebruikt voor het fokken van proefdieren en voor het bestudeeren van erfelijkheidsvraagstukken. In dit gebouwtje zullen weldra honderden dieren zijn en het is dus van beteekenis, dat gevaar voor epidemieën tot een minimum beperkt wordt. De kleine vertrekjes, waarin langs de wanden houten stellages zijn aangebracht, waarop de schalen met muizen, kooien met ratten enz. een plaats vinden, kunnen automatisch op een bepaalde temperatuur gehouden worden. Teneinde de atmosfeer zuiver en niet te vochtig te houden, wordt kunstmatig, al of niet verwarmde, buitenlucht ingeblazen, terwijl de verbruikte lucht wordt afgezogen. De dag-, zoowel als de kunstmatige verlichting komt van boven, zoodat de proefdieren in de schalen gemakkelijk

bekeken kunnen worden. Alle lokalen in dit gebouwtje komen op een gang uit, die, alweer om infectiegevaar te voorkomen, door een deur in tweeën is gedeeld. Aan den eenen kant van deze deur zijn de vertrekken voor de fokdieren, aan den anderen kant de bijvertrekken, waar het personeel zich vooral zal ophouden: keuken en administratie.

De kleine dierstallen bevatten elk 2 lokalen, waarvan een voor de geïnfekteerde dieren is ingericht, de andere als laboratorium dienst doet. Teneinde infectie te voorkomen zijn de stallen 10 M uit elkaar gebouwd.

Wat de architectonische en technische bijzonderheden betreft, kan het volgende gezegd worden.

Het Instituut is gelegen tusschen het massale gebouw voor anatomie en histologie aan den eenen kant en een terrein, dat in het uitbreidingsplan van Leiden bestemd is voor villabouw. De architect heeft daarom een gebouw ontworpen, dat architectonisch een overgang zal vormen tusschen de buurgebouwen.

De beelden, die de ingang versieren en „de Zorg” en „de Hoop” voorstellen zijn het werk van Prof. WENCKEBACH.

De lengte van het hoofdgebouw is bijna 50 M, de diepte gemiddeld 12 M. Het is opgetrokken in betonskelet omkleed met baksteen. Annex het gebouw is de woning van den inwonenden amanuensis.

De centrale verwarming geschiedt door 3 ketels, waarvan één dienst doet voor de warmwatervoorziening en voor de dierstallen en conciërgewoning buiten de normale diensturen.

In het museum zijn behalve de radiatoren platen voor pannelheating aangebracht.

De kunstmatige ventilatie van de vergaderzaal, de cantine en de bestuurskamer geschiedt door overdruk met luchttoevoer van op kamertemperatuur vewarmde buitenlucht en natuurlijke luchtafvoer.

De electriciteitsinstallatie is voor het geheele instituut op 127 Volt wisselstroom ingericht, in een aantal vertrekken is bovendien 220 V. wisselstroom aanwezig.

Voor eventueele uitbreiding is op het terrein nog ruimschoots plaats aanwezig.

De architect was Ir. H. F. MERTENS te Bilthoven. De aannemer was de N.V. aannemersbedrijf v.h. BOELE en VAN EESTEREN te 's Gravenhage. Adviseur voor de verwarming en ventilatie was Ir. FRÉD. C. SMETS te 's Gravenhage. De installatie is uitgevoerd door F. M. BEUKERS' Verwarmingsmaatschappij N.V. te Schiedam. De electriciteitsinstallatie, waarvoor PHILIPS N.V. welwillend advies verstrekt heeft, is uitgevoerd door de firma LOOIENGA & Co te 's Gravenhage. De tuin is aangelegd door de firma FÉLIX en DIJKHUIS te Boskoop.

LEIDEN

Wassenaarsche Weg 56

tel. 22903

Juni 1941

STATUTEN VAN DE STICHTING „INSTITUUT VOOR PRAEVENTIEVE GENEESKUNDE”

ARTIKEL 1.

De stichting draagt den naam „Instituut voor Praeventieve Geneeskunde”. Zij is gesticht voor onbepaalden tijd. Zij is gevestigd te Leiden.

ARTIKEL 2.

Het doel der stichting is bevordering van de praeventieve geneeskunde in het algemeen en van de arbeidshygiëne in het bijzonder. Zij tracht dit doel te bereiken door de bestudeering van vraagstukken der praeventieve geneeskunde, door toepassing van praeventieve geneeskunde, door het geven van onderwijs en voorlichting en voorts door al datgene, wat voor het doel bevorderlijk kan zijn.

ARTIKEL 3.

Het kapitaal der stichting bestaat uit het stichtingskapitaal en hetgeen daaraan door giften, legaten, erfstellingen en toevallige baten is en zal worden toegevoegd.

De geldmiddelen der stichting bestaan uit subsidies, contributies en toevallige baten.

ARTIKEL 4.

Het bestuur van het fonds, bedoeld bij artikel 125 der Ziekte-wet, hierna te noemen Prophylaxefonds, benoemt het bestuur van de stichting, bestaande uit tenminste negen leden, waarvan tenminste vijf leden tevens leden van het bestuur van het

Prophylaxefonds moeten zijn. Bij de keuze van de overige bestuursleden zal er rekening mede dienen te worden gehouden, dat bij voorkeur alle Universiteiten, die een medische Faculteit van meer dan drie leden bezitten, in het bestuur vertegenwoordigd zijn, alsmede de diensten van Volksgezondheid en Arbeidsinspectie.

De benoeming geschiedt voor den tijd van zes jaren, met dien verstande, dat, indien iemand tusschentijds wordt benoemd, hij aftreedt tegelijk met de andere leden van het bestuur. De benoemde bestuursleden kunnen, gehoord het bestuur van de stichting, ook tusschentijds, om bijzondere redenen ter beoordeeling van het bestuur van het Prophylaxefonds, door het bestuur van dit fonds worden ontslagen.

Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris, een plaatsvervangend secretaris, een penningmeester en een plaatsvervangend penningmeester, die tezamen het dagelijksch bestuur vormen.

Geen besluiten kunnen genomen worden, indien niet tenminste de helft der bestuursleden aanwezig is.

De directeur woont de bestuursvergaderingen bij, tenzij het bestuur anders beslist.

ARTIKEL 5.

Het bestuur van het Prophylaxefonds benoemt op aanbeveling van het bestuur van de stichting een raad van advies en stelt zijn instructie vast.

ARTIKEL 6.

Het bestuur van de stichting benoemt, schorst en ontslaat den directeur en de wetenschappelijke leden van den staf van het Instituut. De directeur benoemt, binnen het raam der begroting, het overige personeel en stelt onder goedkeuring van het bestuur de arbeidsvoorwaarden vast. Bij schorsing of ontslag door den directeur heeft het personeel recht van beroep op het bestuur.

ARTIKEL 7.

Het bestuur kan plaatselijke comité's en plaatselijke vertegenwoordigers benoemen, welke tot taak hebben in een bepaalde plaats of streek de belangen van de stichting te behartigen.

ARTIKEL 8.

De stichting wordt in en buiten rechten vertegenwoordigd door den voorzitter, en den secretaris of bij hunne onstentenis door hun plaatsvervangers.

ARTIKEL 9.

Jaarlijks dient het bestuur van de stichting bij het bestuur van het Prophylaxefonds een ontwerp-begrooting in, den directeur gehoord. Het bestuur van het Prophylaxefonds stelt de begrooting vast.

ARTIKEL 10.

Het boekjaar der stichting loopt van één Januari tot en met één en dertig December daaraanvolgend.

ARTIKEL 11.

Vóór den eersten Mei zendt het bestuur van de stichting de rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar aan het bestuur van het Prophylaxefonds.

Goedkeuring der rekening strekt den penningmeester tot décharge over zijn gevoerd beheer.

ARTIKEL 12.

Wijziging van deze statuten of opheffing der stichting kan geschieden door het bestuur van het Prophylaxefonds, gehoord het bestuur van de stichting.

Het bestuur van het Prophylaxefonds, gehoord het Bestuur van de stichting, bepaalt, wie met de liquidatie belast zal zijn en tevens wat met het eventueel batig saldo zal geschieden.

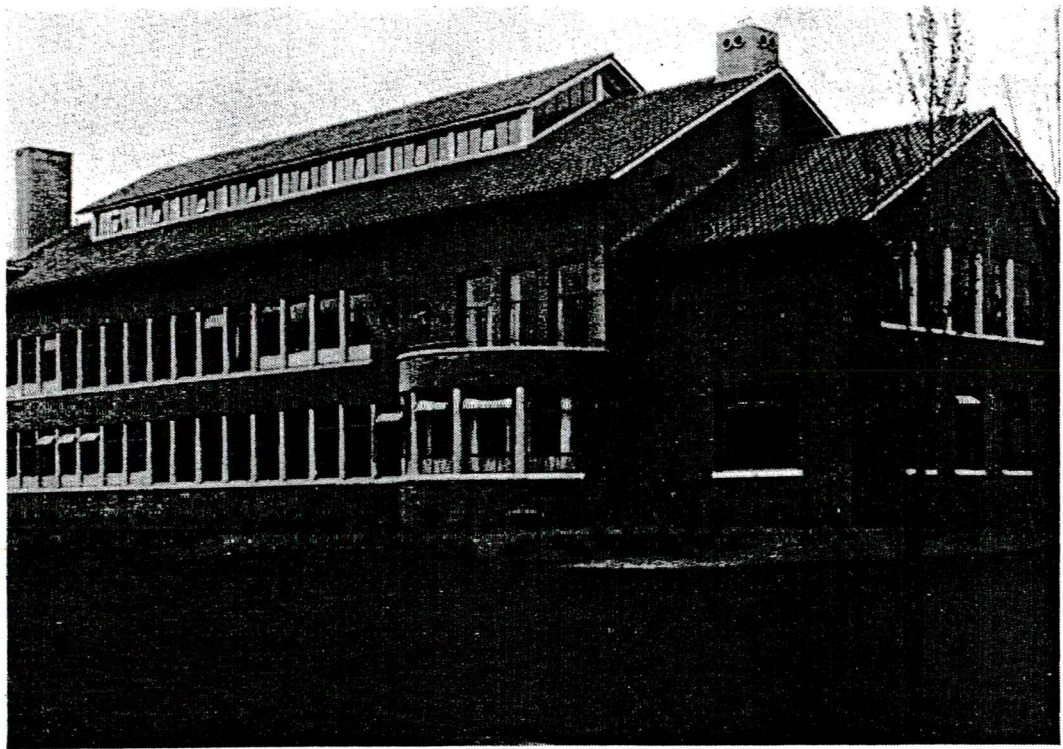
ARTIKEL 13.

Het bestuur der stichting stelt een huishoudelijk reglement vast, hetwelk niet in strijd met deze statuten mag zijn, ter nadere uitwerking der statuten.

Dit reglement behoeft de goedkeuring van het bestuur van het Prophylaxefonds.

ARTIKEL 14.

In gevallen, waarin deze statuten of het in artikel 13 bedoelde huishoudelijk reglement niet voorzien, beslist het bestuur van het Prophylaxefonds.

TUDELTA

11-05-1995

NR JAARGANG 27

Prometheus

Mariëlle Van De Wetering

Prometheus, de eerste leermeester in de techniek, is door Ludwig Oswald Wenckebach als een atletische jongeman verbeeld. Het bronzen kunstwerk staat voor het hoofdgebouw aan de Julianalaan sinds het honderdjarig bestaan van de Vereniging van Delftse ingenieurs in 1953. De vlam die deze figuur uit de Griekse mythologie in zijn hand houdt, is het officiële symbool en logo van de TU Delft.

Volgens de mythe stal Prometheus het vuur in een rietstengel van oppergod Zeus en gaf dit door aan de mensen. Ook leerde hij de mensen sterren te onderzoeken, zeeën te bevaren, stenen te bakken en huizen te bouwen. Prometheus was in de Griekse mythen de held die het waagde zich tegen Zeus te verzetten om de mensheid welvaart en beschaving te geven.

Aanvankelijk was Wenckebach (1895-1962) kunstschilder geworden door in de leer te gaan bij zijn oom H.W.R. Wenckebach. Na reizen te hebben gemaakt naar Curaçao en Venezuela, vestigde hij zich voor enkele jaren in Griekenland. De antieke beeldhouwkunst daar maakte zoveel indruk op hem dat hij het roer omgooide en ging beeldhouwen. Hij werkte vooral met steen en brons.

Veel belangrijke werken staan op Wenckebachs' naam, zoals het Lorentzmonument in Arnhem en koppen van de bekende Nederlanders als Frits Philips en de architect Berlage. Ook maakte hij oorlogsmonumenten, onder andere in Gouda en Haarlem, en ontwierp hij penningen en munten. In 1935 volgde een benoeming tot buitengewoon hoogleraar in de afdeling Bouwkunde aan de Technische Hogeschool, om onderwijs te geven in boetseren en beeldhouwkunst. Twintig jaar later werd hij ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Een bevriende hoogleraar sprak ooit ter nagedachtenis van Wenckebach: „Wij hebben in Oswald Wenckebach een vriend, collega, medestander, leermeester en leider verloren zoals men er in het leven niet veel kans heeft meer aan te treffen. Hij gaf zichzelf zo volledig mogelijk aan de mensen, aan zijn eigen werk en zelfs als hij het nodig vond aan andermans werk. Zo iemand te hebben mogen ontmoeten, met zo iemand te hebben mogen omgaan is een voorrecht.”

.: Copyright Delta 2004 .: